

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

Development of Local Wisdom Product Bamboo Furniture,
in Mae Hong Son Province

ไชยเชิด ไชยพันธ์ , เจษฎาพล กิตติพัฒน์วิทย์, นภมินทร์ ศักดิ์สง่า และมนัสพันธ์ รินแสงปิน

Chaicerd Chainun, Jetsadapol Kitipattanawit,

Napamin Saksangn and Manaspsn Rinsangpin

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Faculty of Science and Technology, Chiang Mai Rajabhat University

E-mail: chaichred2510@hotmail.com

(Received : February 14, 2019 Revised : June 05, 2019 Accepted : June 18, 2019)

บทคัดย่อ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) เพื่อออกแบบ พัฒนา และสร้างต้นแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ให้เหมาะสมกับเอกลักษณ์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 3) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ให้กับชุมชนและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักวิจัยและกลุ่มผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ผลิต จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ วิธีการวิจัยแบบผสมผสานชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การวิจัยภาคสนาม เพื่อให้รู้ถึงความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตและตลาด ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงทดลอง เพื่อให้ได้มาถึงข้อมูลที่จะนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จากแบบสอบถามความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น จากประชากร 100 คน ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ในการใช้วัสดุในงานเฟอร์นิเจอร์ส่วนใหญ่ใช้วัสดุในท้องถิ่นหรือชุมชนใกล้เคียงจากการลงพื้นที่วิจัย 5 ครั้ง พบว่า ทางกลุ่มให้ความสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเป็นอย่างดี

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ของกลุ่มและจังหวัดมีเพียงที่เดียว คือ บ้านคง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจะทำแบบตามความต้องการของลูกค้า รวมไปถึงไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความงาม จึงได้แบบที่ธรรมดาที่สามารถใช้งานง่าย เทคนิคขั้นตอนของการทำได้มาจากบรรพบุรุษของชุมชน เกิดจากความเป็นอยู่ตนเอง จากการประเมินความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาใหม่ทั้งหมด 9 ชิ้น พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่

Abstract

This research aims to 1) study patterns of bamboo product in Mae Hong Son province 2) design, develop, and create prototypes of bamboo furniture based on identity of Mae Hong Son province 3) deliver knowledge about furniture design principles to the community and exchange knowledge between researchers and bamboo furniture producers group in Mae Hong Son province 4) study the opinion and satisfaction of producers in Mae Hong Son about bamboo furniture prototypes, which were co-developed from researchers and the community.

This mixed methods research was a participated work, between researchers and community, to develop products. The process was included document study and fieldwork to find the demand of producers and markets. This research used survey research and experimental research methods to reach all necessary data to develop bamboo furniture. Questionnaires were used with 100 samples to evaluate satisfaction about the developed bamboo furniture. Moreover, this research found that most of the furniture materials came from local area and nearby communities. From five times of fieldworks, this research found that producer group interested in the development for their own products in a good level.

The research found that there was only one pattern of bamboo furniture in the province and the group which was in Baan Kong area of Mae Sarieng district. The pattern had been created from customer's demand without concept of beauty idea so the design was plain and focused only on the ease of use. Their technique and process were inherited from predecessors and daily life style. The evaluation score of satisfaction on nine new developed products were in a good level.

Keywords: Local wisdom, Handicraft product, Bamboo furniture

บทนำ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็น 1 ใน 8 จังหวัดที่อยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย โดยถูกขนานนามว่าเป็น “เมืองสามหมอก” ที่อุดมด้วยดินแดนแห่งภูเขา ป่าทึบ และพันธุ์ไม้นานาชนิด และมีผู้คนจากหลากหลายชนเผ่าอาศัยกระจุกกระจายตามพื้นที่ ก่อเกิดวัฒนธรรมและประเพณีตามวิถีชีวิตที่ตนดำรงอยู่ เมืองสามหมอก จังหวัดแม่ฮ่องสอนจัดเป็นจังหวัดท่องเที่ยวที่มีพื้นที่ราบรายล้อมรอบด้วยทิวเขา ป่าไม้ สลับซับซ้อน ทำให้ทุกฤดูมีหมอกปกคลุมตลอดทั้งปี ทั้งหมอกน้ำค้างในฤดูหนาว หมอกฝนในฤดูฝน และหมอกควันจากไฟในฤดูร้อน ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของภูเขา และป่าไม้กว่า 90% ของพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยป่าดิบเขา ป่าเขาสน ป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง จึงถือเป็นแหล่งหล่อเลี้ยงผู้คนให้สามารถอุปโภคบริโภคยังชีพทั้งด้านการเกษตร และงานหัตถกรรมเพื่อผลิตใช้งานและค้าขายในลักษณะพออยู่พอกิน และมีไม้ไผ่ซึ่งเป็นไม้

อเนกประสงค์ที่พบมากและสัมพันธ์กับพื้นฐานการดำรงวิถีชีวิตหรือปัจจัยของกลุ่มคนท้องถิ่นมายาวนาน เช่น ไม้ไผ่สีสุก หรือ ว่ามืบอ (ภาษากะเหรี่ยง แม่ฮ่องสอน) เป็นไม้ที่มีเนื้อไม้ละเอียด เหนียว ทนทาน แข็งแรงนิยมนำมาทำที่ปักอาศัย เครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ หรือไม้ไผ่ชนิดอื่นที่พบทั่วไป เช่น ไผ่รวก ไผ่ขน ไผ่ดำ ไผ่เหี่ยะ ไผ่ซาง เป็นต้น เพื่อนำมาสร้างอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตและทำกิจกรรมภายในที่ปักอาศัย รวมถึงการตกแต่งสถานที่เกิดความสวยงาม ที่เรียกกันว่า “เฟอร์นิเจอร์” หรือ “เครื่องเรือน”

เมื่อวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นเริ่มเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยการสร้างสรรคเครื่องใช้สอยอย่างเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ที่จัดว่าเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทผลิตภัณฑ์บริโภคจากทักษะภูมิปัญญา ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ ตู้ เตียง ก่อง ชั้นวางของ และอื่นๆ จึงถูกปรับเปลี่ยนรูปแบบหน้าที่ประโยชน์การใช้งานตามสังคมและวัฒนธรรมนำไปสู่การสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายเสริมสร้างยกระดับเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับกลุ่มชุมชนที่ผลิตได้เช่นเดียวกัน แต่ถึงอย่างไรรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ที่ถูกผลิตขึ้นในปัจจุบันยังคงไม่ได้รับการพัฒนาหรือสร้างเอกลักษณ์ความแปลกใหม่ทำให้เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่มีลักษณะคล้ายคลึงและเหมือนกันกับหลาย ๆ แหล่งผลิตจึงเป็นสาเหตุให้จำหน่ายได้เฉพาะกลุ่ม เน้นการตัดราคาเพื่อสร้างความพึงพอใจต่อกลุ่มลูกค้า

ดังนั้นจากปัญหาที่ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นความจำเป็นเพื่อเพิ่มขีดการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบที่โดดเด่นในการจัดจำหน่ายและความสามารถของกลุ่มผู้ผลิตในชุมชนจึงควรพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเป็นการประยุกต์การต้องลวดลายที่มีเอกลักษณ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน (การตกแต่งบนแผ่นโลหะที่ถูกตีเป็นแผ่นบางเรียบ ด้านใต้ของแผ่นโลหะถูกรองรับด้วยชั้นผสมน้ำมันหมู โดยชั้นจะทำหน้าที่เป็นตัวยึดแผ่นโลหะเอาไว้ เพื่อให้ง่ายต่อการตกแต่งตามแบบที่ต้องการ) และวัสดุท้องถิ่น รวมถึงถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีความเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัวในแบบจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สุดท้ายผลสรุปวิจัยนี้จะนำเสนอแนวทางการพัฒนาในเรื่องของการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างความเจริญส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่คนในชุมชนให้ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสืบทอดลักษณะงานหัตถกรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีเอกลักษณ์โดดเด่นใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานทุนทางวัฒนธรรม ทักษะภูมิปัญญา และเทคโนโลยีสมัยใหม่ตอบสนองของกลุ่มตลาดที่มากขึ้นมาเป็นแนวทางร่วมกับการดำรงชีพตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างรายได้และอาชีพอย่างสมดุลและยั่งยืน ผ่านการแลกเปลี่ยน ศึกษา และเรียนรู้ระหว่างกลุ่มผู้ผลิตในชุมชนกับหน่วยงานเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ และเป็นรู้จักกันแพร่หลาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อออกแบบ พัฒนาและสร้างต้นแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ ให้เหมาะสมกับเอกลักษณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ให้กับชุมชนและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักวิจัยและกลุ่มผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ผลิตจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตแม่ฮ่องสอน สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแม่ฮ่องสอน ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 แห่งคือ อำเภอแม่สะเรียง จำนวน 100 คน ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 1 กลุ่ม ผู้สนใจผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 100 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบประเมินผลที่ได้จากการออกแบบจำนวน 3 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอแม่ฮ่องสอน จำนวน 100 คน เพื่อสอบถามความต้องการของผู้บริโภค โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจับฉลาก โดยเขียนชื่อสถานที่จำหน่ายของที่ผลิตภัณฑ์ชุมชนแม่ฮ่องสอน ทั้งหมดเพื่อทำการจับฉลาก จากนั้นใช้วิธีการสังเกตการณ์เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนแม่ฮ่องสอน ของผู้บริโภคจากสถานที่จัดจำหน่าย 1 แห่ง ได้แก่ สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง

1.3 ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการจับฉลาก โดยเขียนชื่อกลุ่มผลิตภัณฑ์หัตถกรรมทั้งหมด เพื่อทำการจับฉลากซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจากนั้นทำการสังเกตการณ์และทดลองปฏิบัติการกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ อำเภอแม่สะเรียง

1.4 ผู้สนใจผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 100 คน โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ อำเภอแม่สะเรียงโดยวิธีแจกแบบประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลถึงความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค โดยผู้วิจัยนำตัวต้นแบบผลิตภัณฑ์ให้ผู้บริโภคทำการประเมิน

ภาพที่ 1 ลงพื้นที่งานวิจัยที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนกับกลุ่มวิสาหกิจ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นดังนี้

2.1 ศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การศึกษาและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ผลิตเกี่ยวกับการจัดจำหน่ายและรูปแบบที่ผลิตในปัจจุบัน จากนั้นผู้วิจัยได้นำรูปแบบเดิมไปสอบถามกลุ่มประชากรในเขต จังหวัดแม่ฮ่องสอนและผู้สนใจในผลิตภัณฑ์ จำนวน 100 คน ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิดเพื่อให้ได้มาถึงข้อมูลความคิดเห็นด้านการนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์และข้อมูลความต้องการ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ต่อไป

2.2 ทดลองปฏิบัติการออกแบบพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ไม้และเพื่อให้ได้ชิ้นงานที่เหมาะสมและสวยงามผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินกับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ แบ่งเป็น 2 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 แบบประเมินความสวยงามที่มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ผ้า ซึ่งมีเกณฑ์ในการคำนึงดังนี้

- A. ด้านความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์
- B. ด้านความสวยงาม

ชุดที่ 2 แบบประเมินการออกแบบและพัฒนาเฟอร์นิเจอร์ไม้

- A. ความเหมาะสมกับการใช้สอย
- B. ความเหมาะสมกับวัสดุและกรรมวิธีการผลิต
- C. ราคากับความสวยงาม

ทั้ง 2 ชุดแบบประเมินมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้ (ธีรยุทธ พึ่งเทียร, 2543, 39)

- 5 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับดีที่สุด
- 4 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 แบบประเมินสรุปผลของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 ชุด หลังจากจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้จัดทำแบบประเมินผลวัดความคิดเห็นของผู้บริโภค หลักเกณฑ์ในการวัดความคิดเห็น ดังนี้

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้ (ธีรยุทธ พึ่งเทียร, 2543, 39)

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์

- 3.1 ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในการทำงานวิจัย เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัย สอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภค
- 3.2 ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและทำการพบกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทำความรู้จักกับชุมชน สัมภาษณ์กลุ่มรายบุคคลเพื่อเก็บข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์
- 3.3 วิเคราะห์ปัญหาของผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นไปได้ในการออกแบบ
- 3.4 ออกแบบต้นแบบทั้งหมด ทำการประเมินครั้งที่ 1
- 3.5 ออกแบบต้นแบบทั้งหมด ทำการประเมินครั้งที่ 2
- 3.6 จัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 3.7 ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 3.8 วิเคราะห์และสรุปความคิดเห็นของผู้ที่มีความสนใจ ผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 3.9 สรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษารูปแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จากการสัมภาษณ์กลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถจำแนกประเภทของงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่เป็นประเภทได้ดังนี้ เติง ตู้เสื้อผ้า ชุดรับแขก ชั้นวางของ จากการก่อตั้งกลุ่มจำนวน 5-6 คน เพื่อทำงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่เพื่อใช้งานภายในหมู่บ้านและงานจากร้านจากวัดฤดูบภายในหมู่บ้านและอำเภอใกล้เคียง จึงได้เกิดแนวคิดในการพัฒนาให้เป็นรายได้ของตนเองรวมถึงเริ่มมีลูกค้าสนใจติดต่อทำชิ้นงานที่ละชิ้นๆเมื่อมีความชำนาญจึงเริ่มมีออเดอร์จากต่างจังหวัดบ้างเป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มจะทำสวนและไร่มากกว่าแต่หากมีออเดอร์จะรวมกลุ่มกันทำชิ้นงานขึ้น ซึ่งบางครั้งมีหน่วยงานราชการเข้ามาให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปีละครั้ง

ภาพที่ 2 รูปแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่เดิมประเภทชั้นวางของและเก้าอี้

2. ผลการออกแบบ พัฒนาและสร้างต้นแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ ให้เหมาะสมกับเอกลักษณ์การต้อง ลวดลายของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานหัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านงานออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ข้อสรุปแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเป็นไปตามแนวโน้มความต้องการของตลาดที่รองรับงานด้านหัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ รวมถึงวิเคราะห์อัตราการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมงานไม้ไผ่ ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับที่น่าพอใจเพียงแต่ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่หลากหลายขึ้น ผู้วิจัยและนักศึกษาจึงได้เข้าไปออกแบบและพัฒนาให้กับกลุ่มหัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ข้อสรุปในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอนจากงาน Sketch Design ขั้นตอนแรก อยู่ในเกณฑ์ดี จากกลุ่มตัวอย่าง 100 คน จำนวนผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ 9 ชิ้น ดังนี้

2.1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มหัตถกรรม จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์ คือ ต้องการผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ โดยคิดเป็นร้อยละ 82 รองลงมาคือ ต้องการผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัย โดยคิดเป็นร้อยละ 73 ต้องการผลิตภัณฑ์ที่สวยงาม โดยคิดเป็นร้อยละ 70 ต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีความกะทัดรัด จดจำง่าย โดยคิดเป็นร้อยละ 68 มีความพอใจในผลิตภัณฑ์เดิม โดยคิดเป็นร้อยละ 45

ตารางที่ 1 คำร้อยละของความต้องการของกลุ่มผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
กลุ่ม (N=100)

ความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มหัตถกรรม เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ท่านมีความพอใจในผลิตภัณฑ์เดิม	45	45
2. ท่านต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีความกะทัดรัด ใช้งานง่าย	68	68
3. ท่านต้องการผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์	82	82
4. ท่านต้องการผลิตภัณฑ์ที่บ่งบอกถึงวัสดุและคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ได้	57	57
5. ท่านต้องการผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัย	73	73
6. ท่านต้องการผลิตภัณฑ์ที่สวยงาม	70	70

2.2 ข้อมูลทั่วไป จากแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 76 ส่วนเพศชาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมา คือ อายุ 31-40 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14 อายุ 41-50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษาจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33 อาชีพรัฐวิสาหกิจจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29 รัฐวิสาหกิจอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวอื่น ๆ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 อาชีพข้าราชการ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 68 มากที่สุด มีรายได้ 10,000-20,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15 มีรายได้ 30,000 บาท ขึ้นไปจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13 และมีรายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4

3. การประเมินความพึงพอใจด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ถูกพัฒนาแล้ว

3.1 ความพึงพอใจด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์ ชั้นวางหนังสือ มีดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจรูปแบบผลิตภัณฑ์ตู้กับข้าว ผลิตภัณฑ์มีความกะทัดรัด ใช้งานได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50) ระดับความพึงพอใจมาก รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์ที่มีความสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.55) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.64) พึงพอใจในระดับมาก ความพอใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีลักษณะที่ปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52) ระดับความพึงพอใจมาก

ภาพที่ 3 รูปแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่พัฒนาแล้วประเภทชั้นวางหนังสือ

3.2 ความพึงพอใจด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์ชุดรับแขกใหญ่ มีดังนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดรับแขกใหญ่ ผลิตภัณฑ์สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.55) ระดับความพึงพอใจมาก รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์มีลักษณะที่ปลอดภัยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความกะทัดรัด จัดจำได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.54) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความสวยงามค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.57) ระดับความพึงพอใจมาก ความพอใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.56) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59) ระดับความพึงพอใจมาก

ภาพที่ 4 รูปแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่พัฒนาแล้วประเภทชุดรับแขกใหญ่

3.3 ความพึงพอใจผลิตภัณฑ์เก้าอี้นั่งสบาย ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.57) ระดับความพึงพอใจมาก ท่านมีความพอใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความกะทัดรัด จดจำได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีลักษณะที่ปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.56) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.56) ระดับความพึงพอใจมาก

ภาพที่ 5 รูปแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่พัฒนาแล้วประเภทเก้าอี้นั่งสบาย

3.4 ความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์ชุดรับแขกเล็ก ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.47) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.54) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.54) ระดับความพึงพอใจมาก ความพอใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีลักษณะที่ปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.61) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความกะทัดรัด จดจำได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50) ระดับความพึงพอใจมาก

ภาพที่ 6 รูปแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่พัฒนาแล้วประเภทชุดรับแขกเล็ก

3.5 ความพึงพอใจผลิตภัณฑ์เตียงนอนพร้อมตู้หัวเตียง ผลิตภัณฑ์มีลักษณะที่ปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52) ระดับความพึงพอใจมากผลิตภัณฑ์สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.85) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.45) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความกะทัดรัด จดจำได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.45) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความกะทัดรัด จดจำได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.39) ระดับความพึงพอใจมาก ความพอใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.64) ระดับความพึงพอใจมาก

ภาพที่ 7 รูปแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่พัฒนาแล้วประเภทเตียงนอนพร้อมตู้หัวเตียง

3.6 ความพึงพอใจ ผลิตภัณฑ์เก้าอี้นั่งรูปทรงแคน ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.54) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.53) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ท่านมีความพอใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.55) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีลักษณะที่ปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50) ระดับความพึงพอใจมาก ผลิตภัณฑ์มีความกะทัดรัด จดจำได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.39) ระดับความพึงพอใจมาก

ภาพที่ 8 รูปแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่พัฒนาแล้วประเภทเก้าอี้นั่งรูปทรงแคน

3.7 ความพึงพอใจผลิตภัณฑ์เก้าอี้นั่งจากแคร่ มีความสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 (S.D.=0.53) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 (S.D.=0.50) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ความพอใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 (S.D.=0.53) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะที่ปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (S.D.=0.68) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 (S.D.=0.50) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์มีความกะทัดรัด จดจำได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 (S.D.=0.40) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ภาพที่ 9 รูปแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่พัฒนาแล้วประเภทเก้าอี้นั่งจากแคร่

3.8 ความพึงพอใจ ผลิตภัณฑ์เก้าอี้นั่งรูปทรงจีน มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ ความพอใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.55) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์มีความกะทัดรัด จดจำได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์มีลักษณะที่ปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.70) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ภาพที่ 10 รูปแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่พัฒนาแล้วประเภทเก้าอี้นั่งรูปทรงจีน

3.9 ความพึงพอใจผลิตภัณฑ์เก้าอี้พร้อมชั้นวางหนังสือ ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.55) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะที่ปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์ที่มีความกะทัดรัด จัดจำได้ง่ายค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.51) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ความพอใจในผลิตภัณฑ์ใหม่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52) ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผลิตภัณฑ์สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณสมบัติที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.53) ระดับความพึงพอใจมาก

ภาพที่ 11 รูปแบบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่พัฒนาแล้วประเภทเก้าอี้พร้อมชั้นวางหนังสือ

การอภิปรายผล

ขั้นตอนการศึกษารูปแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลของกลุ่มหัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ว่า ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำแนกได้ 4 ประเภท 1) เติง 2) ตู้เสื้อผ้า 3) ชุดรับแขก 4) ชั้นวางของ รวมไปถึงการใช้วัสดุจะใช้วัสดุในท้องถิ่นคือ ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลักที่หาง่ายในท้องถิ่น หรือชุมชนใกล้เคียงรวมถึงวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่ล้วนอยู่ในชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2538) กล่าวว่าผู้สร้างสรรค์งานหัตถกรรมจะต้องคำนึงถึงการแสวงหาวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นเท่าที่จะหาได้ และสามารถนำมาสร้างงานด้วยเครื่องมือเท่าที่มีอยู่ตามสภาพท้องถิ่นของตนพร้อมกับการกำหนดรูปแบบของผลิตภัณฑ์และความเป็นไปได้ในการใช้วัสดุในการผลิต และสอดคล้องกับ มนัสพันธ์ รินแสงปิ่น (2560) ได้ศึกษาข้อมูลด้านศิลปหัตถกรรมของชนเผ่าต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์งานจักสานเพื่อการพาณิชย์ โดยเน้นการใช้วัสดุธรรมชาติที่หาง่ายในท้องถิ่นเพื่อให้ใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าและสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น

ขั้นตอนการออกแบบ พัฒนาและสร้างต้นแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ ให้เหมาะสมกับเอกลักษณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้ข้อสรุปในการพัฒนาโดยเป็นไปตามแนวโน้มความต้องการของตลาดจังหวัดแม่ฮ่องสอน และลักษณะจุดเด่นของงานและ

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในทางเดียวกันว่า ควรใช้วัสดุในท้องถิ่น และรูปแบบไม่ควรมีความยากเพื่อให้กลุ่มสามารถสร้างต้นแบบและสามารถนำไปผลิตต่อในอนาคตและมีความเป็นไปได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ เจษฎาพล กิตติพัฒน์วิทย์ และคณะ (2560) กล่าวว่าความจำเป็นที่จะต้องพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้วัสดุหลาย วัสดุ ให้มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวเพื่อเป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้และสร้างความเจริญแก่ท้องถิ่นให้ดีขึ้น สามารถขนย้ายได้สะดวกเพื่อการตลาดที่ดีขึ้น อาจมีการนำวัสดุที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดมารวมเห็นการต้องลายมารวมในการออกแบบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้ ผลิตภัณฑ์ควรมีวิธีการรักษาอายุการใช้งานโดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์มาร่วมในงานวิจัยเพื่อการตลาดที่ดีต่อไป ควรมีการสนับสนุนกับชุมชนอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี วัสดุที่ใช้ในอนาคตอาจนำทดแทนจากวัสดุอื่นได้เพื่อการนำผลิตภัณฑ์สู่ระบบอุตสาหกรรมใหญ่ขึ้น

องค์ความรู้ใหม่และผลที่เกิดต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

การผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน แต่เดิม พบว่า ผลิตเพื่อใช้งานภายในหมู่บ้านจากวัตถุดิบภายในหมู่บ้านและอำเภอใกล้เคียง จึงได้เกิดแนวคิดในการพัฒนาให้เป็นรายได้ของตนเองรวมไปถึงเริ่มมีลูกค้าสนใจติดต่อทำชิ้นงานที่ละชิ้น ๆ เมื่อมีความชำนาญจึงเริ่มมีออเดอร์จากต่างจังหวัด ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มจะทำสวนและไร่มากกว่าแต่หากมีออเดอร์จะรวมกลุ่มกันทำชิ้นงานขึ้น จากการวิจัยออกแบบ พัฒนาและสร้างต้นแบบเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่ ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับเอกลักษณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นไปตามแนวโน้มความต้องการของตลาด ใช้วัสดุในท้องถิ่น มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่คนในชุมชนให้ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสืบทอดลักษณะงานหัตถกรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีเอกลักษณ์โดดเด่นใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานทุนทางวัฒนธรรม ทักษะภูมิปัญญาและเทคโนโลยีสมัยใหม่ตอบสนองกลุ่มตลาดที่มากขึ้นมาเป็นแนวทางร่วมกับการดำรงชีพตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างรายได้และอาชีพอย่างสมดุลและยั่งยืน ผ่านการแลกเปลี่ยน ศึกษา และเรียนรู้ระหว่างกลุ่มผู้ผลิตในชุมชนกับหน่วยงานเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ และเป็นรู้จักกันแพร่หลาย

เอกสารอ้างอิง

- เจษฎาพล กิตติพัฒน์วิทย์, มนัสพันธ์ รินแสงปิ่น, ไชยเชิด ไชยนันท์ และนภามินทร์ ศักดิ์สง่า. (2560). การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดแม่ฮ่องสอน. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 18(2), 38 - 48.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2538). *ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: พับลิกบิสเนสพริ้นท์.
- ธีรยุทธ พึ่งเทียร. (2543). *สถิติเบื้องต้นและการวิจัย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์ .
- มนัสพันธ์ รินแสงปิ่น, เจษฎาพล กิตติพัฒน์วิทย์, นภามินทร์ ศักดิ์สง่า และไชยเชิด ไชยนันท์. (2560). การศึกษาข้อมูลด้านศิลปหัตถกรรมของชนเผ่าต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์งานจักสานเพื่อการพาณิชย์อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 18(2), 50-58.